

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen

0026 OSLO

Deres ref
MH/imv

Vår ref
20/1832-

Dato
26. april 2021

Representantforslag 283 S - Om forutsigbarhet og trygghet for petroleumsforskningen

Jeg viser til energi- og miljøkomiteens oversendelse av Dokument nr. 8:283 S (2020–2021) av 08.04.21, forslag fra stortingsrepresentantene Silje Hjemdal, Hanne Dyveke Søtтар, Terje Halleland og Roy Steffensen om forutsigbarhet og trygghet for petroleumsforskningen.

Representantforslaget består av to forslag som nedenfor omtales enkeltvis.

- 1) *Stortinget ber regjeringen legge frem en strategi for hvordan norske forskningsmiljøer og petroleumsnæringen kan fortsette sitt lederskap innen forskning og teknologiutvikling, slik at bransjen forblir en drivkraft i Norge både kompetansemessig og økonomisk også i fremtiden.*

Rammer og nivå på FoU-innsatsen

For petroleumspolitikken gjelder at næringen skal ha forutsigbare og stabile rammebetingelser. Dette gjelder også for forskningspolitikken på olje- og gassområdet. Derfor har regjeringen arbeidet for at offentlige bevilgninger til petroleumsforskningen skal være på et høyt og stabilt nivå.

I perioden 2013-2021 har bevilgningene til petroleumsrettet FoU ligget på et nivå mellom 310 og 389 mill. kroner. 2018 var toppåret. Tiltakspakken mot Covid 19 er her holdt utenfor fordi den var en engangsstøtte gitt av Stortinget i 2020 og utgjorde totalt 130 mill. kroner for petroleumsrettet FoU. Det samme gjelder tiltakspakkene for økt sysselsetting i 2016 og 2017 på henholdsvis 150 og 67 mill. kroner.

Utover offentlige bevilgninger som retter seg mot leverandørindustrien, instituttsektoren og academia gjør oljeselskapene på norsk sokkel FoU-investeringer. Nivået på disse investeringene varierer en del med konjunktursvingninger/oljepris, men ligger på et høyt nivå.

I perioden 2014-2019 viser tall fra Forskningsrådet at nivået er på mellom ca. 3 og 4 mrd. kroner per år.

I tillegg kommer petroleumsrettede FoU-investeringer som leverandørindustrien gjør for egen regning for å styrke sin forretningsutvikling og konkurransekraft. SSB/indikatorrapporten viser at leverandørindustriens FoU-investeringer over en tiårs periode har ligget på ca. 2 mrd. kroner i året.

Basert på tallene over mener jeg at nivået på offentlige bevilgninger og næringens egeninnsats tilsier at næringen har et godt utgangspunkt for fremtidig verdiskaping. At nivået er høyt sammenliknet med annet norsk næringsliv reflekterer ikke bare at petroleumsrettet FoU er et prioritert område for regjeringen, men også at petroleumsvirksomheten er Norges største næring med betydelig bredde blant bedrifter og forskningsmiljøer. I tillegg er kunnskap og avanserte teknologiske løsninger en forutsetning for sikker, miljøvennlig og kostnadseffektiv aktivitet på norsk sokkel.

Mål og prioriteringer

Minst like viktig som nivået på FoU-innsatsen er måten den er innrettet på og hvilke FoU-områder som bør prioriteres.

Derfor ble OG21 etablert for å utarbeide en helhetlig nasjonal teknologistrategi i petroleumssektoren. Den er rådgivende for næringens og myndighetenes samlede teknologi- og forskningsinnsats. OG21 har et styre som er satt sammen av representanter fra oljeselskaper, leverandørbedrifter og forskningsinstitusjoner. Myndighetene er representert ved Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet. Olje og energidepartementet er observatør. Styret ledes av næringen (oljeselskap) og lener seg i stor grad på arbeid som utføres i fem teknologigrupper som dekker OG21s prioriterte FoU-områder. Gruppene ledes av representanter fra næringen og arbeidet utføres av fagekspertene i leverandørindustri, oljeselskaper og forskningsmiljøer.

Gjeldende OG21-strategi skal bidra til:

- Effektiv, sikker og miljøvennlig verdiskaping på norsk sokkel.
- Kompetanse og industri i verdensklasse
- Petroleumsnæringens deltakelse i omstillingen til lavutslippssamfunnet.

FoU-områdene som OG21 prioriterer (også fulgt opp i teknologigrupper, se over):

1. Klima og miljø
2. Undergrunnsforståelse
3. Boring, Komplettering, intervensjon og nedstengning av brønner
4. Produksjon, prosessering og transport
5. Sikkerhet og arbeidsmiljø.

Gjennom å koble myndigheter, næringsliv og forskningsmiljøer sammen skal strategien gi en forsterket innsats for petroleumsrettet FoU og kunnskapsutvikling.

Strategien er i ferd med å revideres. Den vil ferdigstilles innen november 2021. I den varslede stortingsmeldingen om langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser sikter jeg på å redegjøre for hovedtrekkene i forskningspolitikken på Olje og energidepartementets områder, også hvordan norske forskningsmiljøer og petroleumsnæringen kan være en drivkraft for fremtidig verdiskaping i et lavutslippssamfunn.

2) Stortinget ber regjeringen etablere en ny innretning av Demo 2000 hvor deler av støtten gis som lån. Mange prosjekter gis i dag 25 prosent støtte. For noen prosjekter med stor risiko og stor oppside kan det i stedet gis 50 prosent støtte, men med 25 prosent refusjon om prosjektet lykkes.

Når det gjelder Demo 2000, er graden av støtte til bedriftens prosjektkostnader avhengig av bedriftens størrelse, og i hvilken grad støtten er utløsende for økt FoU-satsing hos samarbeidspartnerne i prosjektet. Som det fremgår av tabellen under, er mulighetsrommet i henhold til statsstøttereguleringen relativt bredt:

Type bedrift/type aktivitet	Eksperimentell utvikling/Demo2000
Små bedrifter	45 %
Mellomstore bedrifter	35 %
Store bedrifter	25 %

Statlige bevilgninger skal kun være utløsende for aktiviteten og gi risikoavlastning. Staten skal ikke gi mer støtte enn nødvendig. For petroleumssektoren vil det normalt være nok kapital hos operatørene og mulighet for egeninnsats hos prosjektansvarlig leverandørbedrift og øvrige deltagere slik at det ikke er nødvendig med en låneordning i tillegg. Forskningsrådet har heller ikke låneordninger blant sine nåværende virkemidler.

Det har den senere tiden vist seg hensiktsmessig å imøtekomme mindre bedrifters behov for risikoavlastning. Forskningsrådet har derfor i 2020 lagt om etablert praksis slik at inntil 45 pst. av prosjektkostnadene nå vil kunne dekkes. Med denne endringen mener jeg at Demo 2000 ivaretar behovet som stortingsrepresentantene peker på. Før nye tilpasninger eventuelt gjøres, bør man høste erfaringer fra ny praksis.

Med hilsen

Tina Bru